

Nya potatissorter för eko-odling

Förädling på motståndskraft mot bladmögel börjar ge resultat. Stora förhoppningar på nya sorter.

– Första året med bladmögelresistent potatis gjorde jag ett misstag, berättar Anders Östlund. Jag slog inte av blasten i tid och potatisen växte sig för stor.

BLADMÖGEL håller på att bli ett allt mindre skäl att vara rädd för ekologisk potatisodling. I våras berättade vi om den ungerskt framförädlade potatisen Sarpo Mira (Ekologiskt lantbruk 2/2012) marknadsförd av Danespo. Ungefär samtidigt blev vi här på redaktionen uppringda av KRAV-certifierade potatis- och köksväxtodlaren Anders Östlund utanför Örebro som hade börjat odla den nya potatisen Toluca från Agrico och var mycket nöjd både med bladmögelresistens och skörd.

– Men jag gjorde ett misstag första året, 2011, berättar han. Potatisen bara växte och växte eftersom blasten var grön och fin, och jag slog inte av den i tid. Skörden i ton blev

enorm men den säljbara skörden blev rätt liten eftersom mycket potatis var för stor att sälja.

I år är Anders bekymrad över lagringsrötter, men det skyller han inte på sorten utan på den blöta hösten.

Urpotatis

Agrico Nordic som marknadsför Toluca är helägt dotterbolag till moderbolaget Agrico Holland som också har företaget Agrico Research som arbetar med företagets utsädesförädling. För ca 15 år sedan hämtade man hem ett antal ursorter potatis från Central- och Sydamerika och har sedan använt dem i olika korsningar för att till slut kunna odla fram certifierat bruksutsäde av kom-

mersiellt intressanta sorter. Toluca var den första och hittills enda sorten med mycket hög tålighet mot bladmögel när den 2011 kom ut på marknaden.

Och nu är ännu en ny sort under uppförökning och väntas finnas som bruksutsäde i begränsad omfattning 2014. Den heter Carolus (Kung Karl på latin) och ska vara King Edward-liknande till egenskaperna och även ha den delvis röda skalfärgen. King Edward är en mycket populär potatissort hos kunderna för fin färg, form och smak och hos odlarna för hög skörd, men den är också mycket mottaglig både för bladmögel och brunröta och kräver programlig besprutning.

– Intresse för bättre motstånd mot bladmögel finns ju inte bara hos de ekologiska odlarna, utan problemen med bladmögel är så stora att även konventionella odlare ser sig om efter tåligare sorter, konstaterar Lars-Inge Nilsson, marknadsansvarig på Agrico Nordic.

Sorter för eko

När det gäller potatissorter lämpliga för ekologisk produktion är det främst två områden som är intressanta. Det ena är låg mottaglighet för bladmögel och följsjukdomen brunröta. Det andra området är skörd- och knölstorlek där det är fördelaktigt med sorter som inte är förädlade på maximerad skörd och många knölar – med begränsade gödselgivor är det mer intressant med en potatis som ger färre knölar som går fram till jämn och hygglig storlek. Skördenivåer som anges i sortutvärderingar avser också skörd vid full mognad, vilket är mindre intressant i ekologisk odling där man ofta p g a bladmöglet tvingas blastdöda innan potatisen nått full mognad.

Agrico Nordic marknadsför i dagsläget 6 sorter mot ekologiska odlare. Tre av dem – Sava, Ovatio och Toluca – finns som KRAV-certifierat utsäde. Det är endast Toluca som Agrico själv tar fram KRAV-ut-

	Andean Sunside	Ditta	Fontane	Ovatio	Sava	Toluca
Motståndskraft mot bladmögel	8	6	5	8	6	9
Motståndskraft mot brunröta	6	8	6	7	8	6
Knölantal	6	7	7	6	7	6
Knölstorlek	7	6	7	8	7	7
Skörd vid full mognad	6	8	9	7	8	7

Några olika egenskaper hos de sorter som Agrico Nordic marknadsför mot ekologisk odling. Skalan är 2–9 där 2 är lägsta värdet för egenskapen och 9 är högsta. Ovatio, Sava och Toluca finns som KRAV-certifierat utsäde. Källa www.agriconordic.com

säde av medan Sava och Ovatio KRAV-odlas i ett samarbete med Ove Johansson på Raggården. De andra sorterna är Andean Sunside, Ditta och Fontane.

Hur Jordbruksverkets föreskrift med krav på ekologiskt utsäde 2013 kommer att se ut vet vi inte ännu, men den brukar beslutas och publiceras i december. För det mesta brukar dock kravet på ekologiskt utsäde bara vara ställt på sortnivå och allmänna dispenser för konventionellt kemiskt obetat utsäde brukar utfärdas så snart som det KRAV-certifierade utsädet tar slut.

Gemensamt för alla sex sorterna är hög motståndskraft mot bladmögel och/eller brunröta, men det är endast Toluca som har siffran 9 (på skalan 2 till 9) på bladmögelresistens. Sorten Carolus som man väntar på att få klar uppförökningen av har 9 både för bladmögelresistens och brunröterestens, medan Toluca har 6 på brunröta.

LENA KARLSSON

Bilderna visar provgrävning av tre plantors skörd vid Agricos försöksfält i Habo i Västergötland 3 september 2012. Toluca är den mycket bladmögeltåliga sort som finns på marknaden sedan 2012. Carolus, som även har högsta tålighet mot brunröta, räknar man med att kunna lansera på marknaden 2014. I ekologisk odling är det ofta intressant med sorter som inte ger för många knölar utan istället ger jämn knölstorlek, som de här två sorterna.

PN1211

Reparera
och
förbättra

Täta vallar varje år – utan plöjning

En tät och välskött vall är säkraste skyddet mot ogräs och en garanti för hög avkastning. Genom skötsel och hjälpsådd med Einböck Pneumaticstar kan du hålla vallen högproduktiv i decennier. Problem med vildsvinsskador? Välj specialutvecklade Pneumaticstar Pro som klarar såväl sork- och mullvadshögar som vildsvinsskadad mark. [Kontakta din säljare redan idag!](#)

Pneumaticstar 600 72.200:- (ord pris 91.400:-)

Pneumaticstar 1200 148.200:- (ord pris 171.800:-)

Pneumaticstar Pro 600 102.400:- (ord pris 137.700:-)

Samtliga modeller är utrustade med 8 mm pinnar och sektionsextrarare. Priser exkl moms. Vi reserverar oss för eventuella tryckfel. Maskinerna på bilderna kan vara extrautrustade.

Tel 0771-38 64 07, www.lantmannenmaskin.se

Lantmännen
Maskin